

Sekretariatet for Opptaksutvalget

Kunnskapsdepartementet

Dato: 29.05.22

Innspill til opptaksutvalget

Vi setter pris på at opptaksutvalget tar en helhetlig gjennomgang og vurdering av regelverket for opptak til høyere utdanning, og for muligheten til å bidra i en innspillsrunde. Norsk medisinstudentforening vil i vårt innspill til opptaksutvalget kommentere opptak til medisinstudiet i Norge. Først vil vi komme med noen generelle betraktninger til utvalget.

Av NIFUs rapport (Hovdhaugen et al, 2020, s.3) fra 2020 «Opptak til høyere utdanning: en studie av konsekvensene av kvote og poengberegning med fokus på psykologi, medisin, jus og grunnskolelærerutdanning» får vi en god gjennomgang av det norske opptakssystemet til høyere utdanning, hvor rapporten særlig tar for seg hvordan karakterer og tilleggspoeng virker inn på opptak til de fire nevnte utdanningene.

Et av hovedfunnene i rapporten er at «alderspoeng har stor innvirkning på hvem som kommer inn på attraktive studier, og det er en negativ sammenheng mellom alder og gjennomføring». Rapporten påpeker også at poenggrensene ved attraktive studier, som medisin, gjør det svært vanskelig å komme inn på studiet i ordinær kvote uten å tilnærmet ha maksimalt med alderspoeng (Hovdhaugen et al, 2020, s.9). Vi mener at verdien av alderspoeng bør reduseres betraktelig for å unngå at søkere ender opp med å vente i flere år for å komme inn på ordinær kvote, kun for å maksimere alderspoeng.

Rapporten konkluderer også med at det er viktig med varsomhet ved endringer, da dagens opptakssystem oppleves rettferdig for søkerne grunnet transparens og stabilitet i opptaket til høyere utdanning (Hovdhaugen et al, 2020, s.10). Vi er for et felles regelverk for opptak til høyere utdanning, da dette bidrar til forutsigbarhet for søkerne. Norsk medisinstudentforening mener at dersom det innføres andre opptaksordninger til medisinstudiene i Norge, bør ordningene i hovedsak være like ved de ulike studiestedene. I en eventuell forsøksperiode vil det være naturlig med forskjeller. Ved innføring av nye opptakssystemer bør de medisinske fakultetene lede arbeidet med utformingen.

Norsk medisinstudentforening mener at studiestedene skal jobbe for mangfold i sin rekruttering, og mener målrettede rekrutteringstiltak må til for at kjønnsandelen ikke skal overstige 60% av ett kjønn på medisinstudiet i Norge. Med hensyn til spesielle kvoter, mener vi man må øke inntak av samiske legestudenter på universiteter som har samisk kvote til 5%. Dette for å øke rekruttering av samiske leger, for å sikre pasientenes rett til å bli betjent på samisk i sitt forvaltningsområde (Sameloven, 1989, §3-5).

Heretter vil vi svare så godt vi kan på et utvalg av de spesifikke spørsmålene til opptaksutvalget:

Rangering

- *Bør utvelgelsen av studenter til populære studier skje på en annen måte enn å skille på desimaler på allerede høye poenggrenser, for eksempel ved opptaksprøver eller loddtrekning?*
  - *Norsk medisinstudentforening mener at opptaksordningene til medisinstudiene skal være forutsigbare for søkerne og hovedsakelig basert på faglige kvalifikasjoner. Vi støtter forsøk med andre opptaksmodeller såfremt de har et tydelig mål og evalueres fortløpende. Vi er derfor sterkt imot forslaget om loddtrekning for utvelgelse av studenter til populære studier, som medisin.*

- Er noen av dagens tilleggspoeng et godt uttrykk for kompetanse som er nødvendig i studier eller i arbeidslivet?
  - På medisinstudiet er det helt sentralt å ha opptakskrav for at studentene skal forberede seg og ha et godt grunnlag å bygge videre på når de starter studiet.
- Bør ordningen med å gi alderspoeng, som rangerer eldre søkere foran yngre søkere, videreføres?
  - Alderspoeng bør tillegges mindre verdi og reduseres i rangering av kandidater.
- Hvilke andre mål enn å få inn de best kvalifiserte søkerne bør opptakssystemet ivareta?
  - Vi mener det ikke bør være andre mål som vektlegges i rangeringen av søkere enn å velge den best kvalifiserte søkeren.
- Er bruk av spesielle kvoter, som for eksempel regionale kvoter eller kjønnskvoter, bedre egnet enn tilleggspoeng for at bestemte søkergrupper skal få tilbud om studieplass?
  - Studiestedene må jobbe for mangfold i sin rekruttering ved målrettede rekrutteringstiltak for å utjevne kjønnsbalansen på medisinstudiet. Norsk medisinstudentforening mener at man må øke inntak av samiske legestudenter for å øke rekruttering av samiske leger.

Organisering

- Bør vi ha et felles regelverk for opptak til alle typer studier?
  - Ja, dette for å sikre forutsigbarhet for søkerne til høyere utdanning.
- Hvem bør bestemme opptaksregler til grunnutdanninger? Hvor mye bør bestemmes nasjonalt og likt for like utdanninger, og hvor mye bør være opp til den enkelte institusjon?
  - Som nevnt tidligere ønsker vi at opptaksordninger til medisinstudiene i Norge bør ordningene i hovedsak være like ved de ulike studiestedene. Vi frykter at det vil øke uforutsigbarheten til opptaket dersom et slikt ansvar gis til den enkelte institusjon.
- Hva er viktigst: å ha et effektivt opptakssystem eller å ha muligheten for å ta hensyn til andre kriterier enn karakterer, for eksempel motivasjon eller egnethet?
  - Det viktigste er å ivareta en forutsigbar og rettferdig opptaksmodell, som i minst mulig grad legger opp til individuelle vurderinger av søkerne.

Kilder:

- Hovdhaugen et al, (2020), *Opptak til høyere utdanning* (Rapport 2020:4). NIFU. <https://nifu.brage.unit.no/nifu-xmlui/bitstream/handle/11250/2648860/NIFUrapport2020-4.pdf?sequence=1&isAllowed=y>
- Sameloven. (1987). *Lov om Sametinget og andre samiske rettsforhold* (LOV-1987-06-12-56). Lovdata. <https://lovdata.no/dokument/NL/lov/1987-06-12-56>

På vegne av nasjonalt styre i Norsk medisinstudentforening,

Maja Elisabeth Mikkelsen
Leder